

Prawo rzymskie – fragment dzieła *Instytucje* autorstwa Gajusza – rzymskiego prawnika żyjącego w II w. n.e.

Wszystkie ludy, które rządzą się ustawami i zwyczajami, posługują się częściowo swoim własnym [prawem], częściowo prawem wspólnym wszystkim ludziom. Bo to prawo, które lud ustanowił sam dla siebie, jest właściwe tylko jemu i nazywa się prawem obywatelskim, jako własne prawo społeczności obywatelskiej, to natomiast, które przyrodzony rozsądek ustanowił pomiędzy wszystkimi ludźmi, jest jednakowo przestrzegane u wszystkich ludów i nazywa się prawem narodów [...].

Składają się zaś prawa ludu rzymskiego z ustaw, uchwał zgromadzeń plebejskich, uchwał senatu, konstytucji cesarzy, edyktów tych [urzędników], którzy mają prawo ogłaszania edyktów [oraz] odpowiedzi znawców prawa.

Teresa Maresz, Krzysztof Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych*, Toruń 2004, s. 81.

Praca z tekstem

- 1.** Podaj dwa rodzaje praw, którym według Gajusza rządzą się wszystkie ludy.
- 2.** Opisz różnicę między prawem obywatelskim a prawem narodów.
- 3.** Wymień rodzaje dokumentów zawierających prawa rzymskie.